

Департамент культури і туризму
Полтавської обласної державної адміністрації
Обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара

Серія "Сучасні українські письменники"

Емоційний пазл від Євгенії Кононенко

Інтелект-реліз
Вип. 23

УДК 012:821.161.2.09 Кононенко
К – 64

Укладач: Наталія Іванівна Фенько

Емоційний пазл від Євгенії Кононенко : інтелект-реліз / укладач Н. І. Фенько ;
Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олесея Гончара. – Полтава, 2018. –
16 с.

Видання із серії "Сучасні українські письменники", присвячене творчості
української поетеси, письменниці, перекладачки Євгенії Кононенко, книги якої є
яскравим літературним явищем сьогодення.

Розраховано на учнів, студентів, викладачів навчальних закладів та
бібліотекарів, що працюють з молоддю.

"Письменництво – це чиста самореалізація. Я завжди пишу про те, що хочу. Я сама собі власний замовник. А цікавить мене звичне, поточне життя людей. Просто я не боюся говорити про те, що є в житті кожного з нас. Я не замовчую конфлікти, бо вважаю, що говоріння – це найперший спосіб лікування будь-яких непорозумінь".

Євгенія Кононенко

"Євгенія Кононенко, як завжди, пише без зайвого сентименталізму, жорстко, іронічно, абсурдно, натякаючи, що зайве шукати аналогій і повторень та очікувати сподіваних сюжетів, адже всяке повторення – імітація, маска".

Тамара Гундорова

Більшу частину читачів публічних бібліотек в Україні сьогодні становлять жінки. Що читають вони? Чи відрізняються їх уподобання від уподобань чоловіків? Що може порекомендувати їм бібліотекар?

Жінка, здебільшого, хоче читати про те, що її найбільш хвилює в даний час і що їй до душі. А хто може краще зрозуміти жінку як не сама жінка, та ще й українська, з притаманним тільки їй менталітетом. Тому представниці прекрасної половини людства звертаються передусім до текстів жінок-письменниць. Адже переважно цінності жінки відрізняються від цінностей чоловіка, те, що йому видається незначним, для неї є важливим і навпаки.

Однією з найпомітніших постатей української прози початку 2000-х, без сумніву, є Євгенія Кононенко – поетеса, прозаїк, перекладач.

Народилася 17 лютого 1959 року у Києві. Письменниця має дві вищі освіти. Перша пов'язана з точними науками (закінчила механіко-математичний факультет Київського державного університету ім. Т. Шевченка (тепер – Київський національний університет ім. Т. Шевченка, 1981), друга – з філологією (факультет французької філології Київського інституту іноземних мов (тепер – Київський лінгвістичний університет, 1994). Живе у Києві, має сина та доньку. Працює науковим співробітником Українського центру культурних досліджень. Євгенія Кононенко є членом Національної спілки письменників України та Асоціації українських письменників.

Радянський період життя Кононенко вважає бездарним. Лише після тридцяти вона відчула якийсь смак до життя, а до того було суцільне незадоволення буквально всім. З одного боку сама наче б то винна, що не змогла зорганізувати собі краще життя. А з іншого – не бачила жодної справді цікавої людини, на яку б могла бодай якимось орієнтуватись, яка б вивела в інший світ. І тим більше в умовах СРСР, де "майже не було вчителів з великої літери". А без учителя розширення обріїв свідомості, якщо й відбувається, то вкрай повільно. Письменниця постійно відчуває потребу повернутись у ті "бездарні часи і спробувати прожити їх по новому, бодай у символічному просторі".

Літературний дебют відбувся 1996 року. У творчому доробку Євгенії Кононенко поезії, оповідання та есеї, повісті і романи, кілька дитячих книжок, ряд культурологічних розвідок з тем популярної культури і гендерних питань та журналістські статті. Але найбільше визнання Євгенія Кононенко отримала за свою коротку прозу: книжки її оповідань, новел та есеїв постійно додруковуються в Україні, перекладаються за кордоном і є темою наукових досліджень в Україні та за її межами.

Новели Євгенії Кононенко включено до ряду збірок, зокрема до антологій "Тексти", 1995; "Квіти у темній кімнаті", 1997; "Три світи", 2007. Поетичні та прозові твори публікувалися у багатьох часописах ("Березіль", "Сучасність", "Кур'єр Кривбасу", "Літературна Україна", "Критика" тощо). Прозові твори Євгенії перекладені англійською ("From Three Worlds", (1996: оповідання "Три світи", назва якого трансформувалася у назву антології), "Two Lands, New Visions", (1998: оповідання "Елегія про старість"), німецькою ("Die Kürbisfürstin", (2000, оповідання "На ліву ногу", надруковане під назвою "Ein verhexter Tag"), французькою (оповідання "Три світи", надруковане під назвою "Elegie Kievienne" у часописі "Diagonales. Est-Ouest", 1999; новела "Втрачені стіни"), хорватською (оповідання "Нові колготи", опубліковане у журналі "Коїо", 2000 — Nr. 1), фінською (фрагмент есею "Без мужика", часопис "Kaltio" N1, 2006), чеською (новела "Драні колготи", антологія "expres ukrajina", 2008), російською (оповідання "Поцілунок у сідницю", "Півтора Григорюка", "Колосальний сюжет", опубліковані в журналі "Дружба Народов", 2008, №3), польською (часопис "Portret", 2009), білоруською та японською мовами.

Євгенія Кононенко також перекладає з французької та англійської мов поезію, прозу та науково-популярну літературу. Зокрема, в її перекладах виходили: "Мала антологія французького сонету", Клод Руа "На захист крокодилів", Еміль Нелліган "Макабричний бенкет", Елі Візіль "Світанок", Жерар де Вільє "Убити Ющенка", Ані Ерно "Пристрасть", Венера Курі-гата "Полонянки мису Тенеф", Луї Дюмона "Есе про індивідуалізм", твори Данієли Стіл, Анни Гавальди, Барбері Мюріель тощо.

Літературну творчість Євгенії Кононенко відзначено багатьма літературними та перекладацькими преміями. Зокрема, вона є лауреатом премії "Гранослов", Всеукраїнського рейтингу "Книжка року", лауреатом Всеукраїнського конкурсу романів, кіносценаріїв і п'єс "Коронація слова", премії імені М. Зерова, премії часопису "Сучасність", літературної премії часопису "Березіль", переможцем другого Всеукраїнського конкурсу радіоп'єс "Відродимо забутий жанр" Національної радіокомпанії України, переможцем Всеукраїнського конкурсу оповідання на київську тематику "З Києва з любов'ю", лауреатом першої премії міжнародного літературного фестивалю "Просто так". Крім того, письменниця бере активну участь у багатьох міжнародних літературних, культурологічних та наукових форумах в Україні, Польщі, Франції, США, Фінляндії, Естонії тощо.

Улюбленими авторами, за словами Євгенії Кононенко, є: "Американець Пол Остер, у якого дуже химерний світ. Він багато пише про письменників, про тексти, які оживають.

Мілан Кундера подобається тим, що він нікого не судить. Жертви, кати – він усіх намагається зрозуміти.

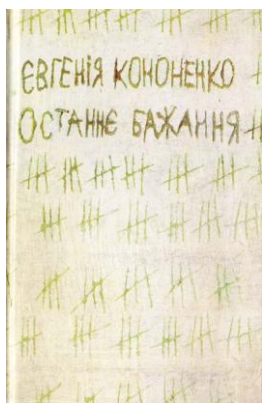
Француженка Маргарита Йорсенар, яка пише історичні романи. Вона мало написала, але таке враження, ніби вона згадала своє попереднє життя – так вона пише про XVI століття Фламандії".

Багато текстів письменниці несуть значний елемент автобіографізму. Як розповідає в інтерв'ю сама письменниця її дід з боку батька зник у 37-му році. Його дружині (бабусі письменниці), коли вона намагалася щось з'ясувати повідомили оте знамените "засуджений до десяти років без права листування". Але сам дід був партійним працівником і голосував за виключення з партії своїх колег (що тоді дорівнювало арешту). Батько до десяти років був вередливим радянським мажором. Служниці, які були в їхньому домі, не могли йому догодити. Батько сам розповідав про це з милою безпосередністю. Він говорив дивовижні слова: "Яким би я паскудою виріс, якби не 37-й рік..." Бабуся весь час проклинала свого убієнного чоловіка, що він "підвів" її, не зумів утриматись в партійному інстембліменті, бо ж деяким умілим інтриганам це вдалося.

Письменниця володіє житлом в історичному центрі Києва, і це тому, що та сама бабуся добилася цієї квартири в сталінському будинку в результаті реабілітації діда після XX з'їзду. Кононенко безжально розповідає про свій рід... Але, зрештою, за словами самої письменниці, "цікаво говорити лише правду".

Євгенія Кононенко виражає побачене, не деформує його надто строгим коментуванням, не нав'язуючи апріорно вироблених оцінок, концепцій. Авторські оцінки ніде не переважають над цілісними позиціями персонажів. Вона підкреслює їхню неоднозначність, плинність.

Знаковими для сучасної прози є твори письменниці, що дають різнобічне уявлення про внутрішні проблеми сучасної людини.

У романі **"Останнє бажання"** – головний герой, Іван Івак, енкаведистський кат, має стратити такого собі Габрієля Деуса. Або ж таку собі Габрієль Деус – якої статі засуджена до повішення жертва, Івак не встиг зрозуміти, він багато чого не встиг за той короткий проміжок часу, поки Деус був (чи була) в його руках. Власне страта не відбулась через мотузку, яка обірвалась – жертву забрали, і більше Івак її ніколи не бачив. Проте образ чи то жінки, чи то чоловіка з незвичним ім'ям, розкуто-невимушеною поведінкою, легкою іронією до своїх катів та якоюсь цілковито неземною молитвою переслідуватиме енкаведиста протягом десятиліть. В Івака у підсвідомості жило велике бажання ще раз почути той речетатив, що викликав у нього сильні почуття, яких не було ні доти, ні по тому. Він напише про це спомини, але так і не знайде розгадку.

Рукопис, що написав головний герой, зник на кілька років. Певно тоді ще не настав час читати його. Але через півтора десятка років, в добу розвиненого інтернету й соціальних мереж, сину письменника повертають зошит із цуценятком на обкладинці. І саме в цьому зошиті старий хворий письменник написав свій роман "Останнє бажання". Чи потрібно і чи можливо розгадати всі таємниці минулого? Принаймні цього варто прагнути. Бо лише свідоме знання дає ту свободу, без якої неможливе народження свідомої людини майбутнього, яка є володарем за

будь-яких обставин. Таким є синопсис роману Євгенії Кононенко "Останнє бажання".

Письменниця пише лише те, що їй пишеться, а не те, що вимагає або нібито вимагає епоха.

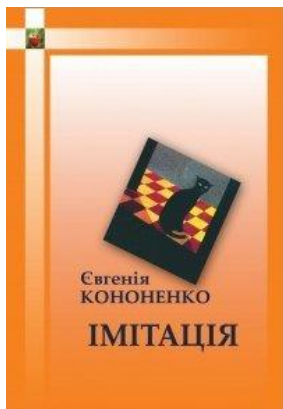
У книзі Євгенії Кононенко "**Кат**" об'єднано новели і мініатюри, так чи інак дотичні до теми творчості книжок. Майже половина її книжки – про творчу кухню сучасного письменника, зокрема про конкурси, з чийх премій декому таки непогано вдається жити. Герої-автори розкладають пасьянси на комп'ютері, слухають музику і читають себе, любого, брешучи організаторам, що вже завершують писання, хоча в тексті, як-то кажуть, кінць не валявся.

Є. Кононенко – письменниця, якій на роду написано писати детективи, тут спрацьовує її розвинута математичною освітою свідомість. Розслідувальний імпульс робить її прозу особливо спокусливою для читання, зразковим прикладом служать гостросюжетні романи "Імітація" та "Зрада", де щоразу нові хибні версії породжують таку загадку, не ров'язавши яку, не можна відкинути роман.

Роман "**Імітація**" приніс справжню літературну славу

Є. Кононенко і став лауреатом Всеукраїнської акції рейтингового опитування "Книжка року". Невипадково сучасний майстер прози Андрій Курков так говорить про "Імітацію": "Вперше отримав таке задоволення від українського детективу, який завдяки своїм іронічно-трагічним інтонаціям не тільки міцно тримає увагу читача до останнього рядка, а й відтворює наше сьогодення краще за будь-який "високий" роман".

Формально "Імітацію" можна назвати детективом, ще б пак: у романі аж два трупи, й карколомне аматорське розслідування призводить до цілком несподіваної розв'язки. Але "Імітація" – детектив лишень тією мірою, що й відомий роман Чернишевського з його "снами Віри Павлівни", що й "Злочин і кара" Достоєвського. Майстерно вибудована детективна фабула є для авторки не самоціллю, а лише нагодою поговорити про сенс життя, про протиставлення справдешності й імітації, про любов і смерть, і ще про багато інших "вічних" речей у контексті нашого прагматичного й далекого від "високих матерій" часу.

Отже, під колесами товарняка, в якомусь богом забутому Комбінатному на сході України гине співробітниця міжнародної фундації підтримки обдарованих дітей, яскрава зірка київської мистецької та інтелектуальної тусовки 37-річна Мар'яна Хрипович. Є всі підстави вважати, що стався нещасний випадок – бо ж ознак пограбування не видно, а люди й раніше зривалися на рейки в темряві з напівзруйнованої платформи в цьому селищі, де мертвий комбінат "тягне за собою в чорну прірву небуття тих, кого раніше годував". І все ж троє колег і друзів покійної переконані: не могла Мар'яна, наділена рідкісним умінням впевнено простувати від перемоги до перемоги, просто так оступитися й упасти на колію.

І вони виявляються праві. Та наслідок розшуків не вкладається в жодні класичні схеми. Якщо колись на наших екранах ішов фільм про "суто англійське вбивство", то Євгенія Кононенко зуміла вигадати "суто українське вбивство" – притаманне лише для нашої активно "розбудованої" впродовж багатьох років нашими таки "державотворцями" України.

В "Імітації" можна виділити такі проблематичні рівні: талант та його імітацію, співіснування міста і провінції, стосунків жінки і чоловіка, пошуку істини (точніше, пошуку сенсу життя після того, як усвідомлена чиясь смерть).

Проблема співіснування міста і провінції чітко вирізняється серед інших проблематичних рівнів роману. Протистояння столиці та провінції виписано багаторівнево та багатогранно. Авторка пропонує погляди героїв різних соціальних прошарків щодо пошуку сенсу життя. Критерієм виступає вибір між столицею та провінцією.

Кононенко поділяє людей на три категорії залежно від їхнього стосунку до столиці та провінції. Кому поталанило народитися в столиці, той може тішитися: життя само вирішило за нього цілу низку матеріальних і духовних проблем; той не мусить досить великий відрізок часу витратити на входження в культурні столичні кола.

Особливості протиставлення міста і провінції виростають у Євгенії Кононенко до рівня – не більше й не менше – боротьби між Добром і Злом, пошуків Добра. Євгенія Кононенко переконує, що в численних індивідуальних долях і провінція, і столиця відіграють фатальну роль. Задушлива атмосфера провінції губить таланти, її непересічні особистості. Столиця багато обіцяє, вабить далекими вогнями і безжально нищить.

Більшість героїв "Імітації" внутрішньо суперечливі, живуть у постійній боротьбі двох "я" чи під владою мінливих настроїв і почуттів. Протистояння столиці і провінції зіграло тут не останню роль. Непорушного буття немає, не може бути єдиної застиглої правди, єдино правильної оцінки.

Своїм романом Є. Кононенко доводить: можна й у добу постмодернізму писати блискучі й захопливі тексти, сповідуючи цілком реалістичні постанови і не впадаючи водночас у гріх солодово-занудного українського провінціалізму.

Роман "Зрада", як і попередній, належить до детективного жанру. За словами Дмитра Стуса, цей роман виявився дослідженням "дна" людських душ. І це дно куди огидніше за будь-які притони старого Києва. Письменниця досліджує, "що є зрада? І відповідь – вже в епіграфі – "Усе на світі зрада...".

У фабулу роману письменниця вплітає безліч епізодів, де показує, як заради розв'язання власних проблем, "квартирного питання", яке псує "гарних людей", здійснюється найогидніший злочин – зрада. У романі дещо гротескно показано мотиви вчинків та дій, які керують поведінкою зовні пристойних людей. Провідна думка "Зради", – залучення читача до демаскування сфери приватного життя, обговорення гендерного конфлікту чи, радше, кількох взаємопов'язаних конфліктів. Це – гостросюжетна розповідь про загадкову смерть молодої жінки. Як зазначено в книжковій анотації, "до хитромудрої інтриги з хибними версіями вплетено всебічне осмислення зради –

подружньої, національної, синівської". А от хто вбив Вероніку Раєвську-Стебелько, читач дізнається лише на останніх сторінках роману.

Роман Євгенії Кононенко **"Російський сюжет"** є текстом постмодерністським. Він – про український вибір, про формування ідентичності й про долю "зайвої української людини" (мільйони наших освічених і симпатичних співвітчизників справді виявилися зайвими у себе на батьківщині і – краще чи гірше – облаштовують свої долі по різних світах).

Головний герой Євген Самарський – типовий російськомовний киянин (до того ж син учительки російської літератури, яка "вкочувала в нього Русь, ніби насосом". На хвилі перебудовних років відбувається його національна ініціація: "його нові друзі не лише невимушено говорили українською, але й іронізували з приводу власного українства. Для кожного з них українська у вузькому сенсі рідною не була, всі свого часу у відповідному віці залопотали російською. Інша справа, українська стала мовою їхнього нового народження, мовою цікавішого, повнішого буття, втаємниченою мовою добірного товариства". Євген навчається не лише невимушено говорити українською на всі теми, але іронічно й легко давати відсіч як "російським шовіністам", так і "радикальним патріотам".

Економічний крах початку 1990-х розбиває родинне життя Євгена, кладе край надіям на наукову кар'єру, змушує їхати в село, скуштувати там "принад" сільського життя, познайомитися з сестрами Тетяною та Ольгою, дочками подружжя сільських вчителів (названими матір'ю-русисткою на честь героїнь пушкінського роману "Євгеній Онегін").

Паралелі з пушкінським романом передбачають і нещасливе зізнання Тетяни, і залицання героя до Ольги й банальну сільську бійку, після якої герой опиняється за океаном.

Роман Євгенії Кононенко має зручний сучасний формат – 127 сторінок тексту (час багатотомних епопей минул). І в цьому невеликому обсязі він містить принаймні спроби відвертих і неприкрашених відповідей на запитання: що відбувається з нашою ідентичністю? І чому український вибір досі неодмінно передбачає "російський сюжет"?

Для Євгенії Кононенко визначальними стали такі жанри, як оповідання і повість, проте найбільш природною формою вираження авторського "я" є саме оповідання. Сюжети письменниці відзначаються простотою та стислістю. Пошуки Євгенії Кононенко націлені на героя у буденних ситуаціях, в яких розкривається складність світу маленької та самотньої людини.

Євгенія Кононенко znana також як авторка чудових прозових текстів про гендерні проблеми українок, тобто про життя-буття простих жінок і їхні нещасні та щасливі взаємини з протилежною статтю.

Головною проблематикою творчості є психологічне співжиття жінки та чоловіка. Письменниця розповідає про психологічну ситуацію жінки під час важливих, іноді доленосних змін у суспільстві, коли відбувається злам колоніальних структур.

Феміністичний есей **"Без мужика"** – фрагменти "творчої автобіографії", вражає читача імпульсивністю та гострослів'ям: ідеться про дуже наболіле в досвіді творчої жінки.

Головна героїня твору – учениця випускного класу. Її проблема в тому, що вона не має батька, виховується в оточенні мами та бабусі. Щодня дівчинка (авторка не дає їй імені) чує одне й те ж від мами та бабусі: "Мужики – це лихо. Мужики – це горе. Самотнє життя – не мед..."; "Головне – це дівоча честь і жіноча гідність, а не мужик". Дівчинка добре вчиться, виправдовуючи довір'я мами і бабусі, але перебуває у віці, коли за її словами, "хочеш кохання і не хочеш ніякої науки". В юнки виникає закономірне запитання: "А чи бувають нормальні мужики?". Мама іронічно зауважує: "Бувають. Але їх усіх вбили на війні або закатували в таборах. Лишився невеликий відсоток, але й той миттєво розбирають повії".

Таке виховання не могло минути безслідно. Сказати доньці фразу: "Коли виходиш заміж, треба дивитись, з ким будеш розлучатися", – це зовсім не передача досвіду, це злість на власне життя, що не склалося. У бабусі не склалося – чоловік був п'яницею, у мами не склалося – чоловік був мамієм, дві дорослі жінки прогнозують молодшій нещасливе подружнє життя. Надмірна опіка, неправильне виховання, брак позитивного досвіду штовхнули юнку в обійми першого чоловіка – хлопця, який косив від армії та мав діагноз "в'ялотекуча шизофренія з бредом реформаторства". Чоловіків у героїні було декілька, але її особисте життя не склалося, напевно, тому, що вона весь час намагалась відповідати чийось очікуванням: материним, чоловіка. Вона не мала власної думки, була слухняною глиною в чужих руках. Стереотипи розчавили її.

Не можна сказати, що Бог повністю відвернувся від неї, адже він посилає їй дітей, прикро, що вони будуть виховуватись в неповній сім'ї. І дуже важливо, який досвід передасть їм мати, чи зуміє вона перервати ланцюг негативізму.

Назва збірки новел **"Повії теж виходять заміж"** не менш оманлива, аніж варіанти долі багатьох її героїнь. Зріз життя не одного покоління, події, що відбуваються за лаштунками дверей багатьох помешкань та на вулицях Києва, виживання у "новій" столиці незалежної України в умовах "дикого ринку", спорадичні вояжі на Захід, іноді під приводом службовим, іноді – інтимним, а часто під обома...

У книзі відсутнє моралізаторство і повчання, мовляв, "бач які вони погані". Тринадцять оповідань збірки – це тринадцять особистих історій українських робітниць, вчительок, перекладачок, яких заїли злидений побут, безробітні примари-чоловіки й всі інші "радощі" безкінечного періоду в нікуди.

"А в нас одна дорога, – сповідується одна з героїнь книги, – На базар або на трасу. Ну і третя за кордон".

Безпосередньо повіям присвячене лише одне з оповідань книги. Всі інші героїні, – це так – аматорки-непрофесіоналки, що займаються цією справою

епізодично, аби заробити на кілограм сосисок для чоловіка, який уже другий рік поспіль лежить безробітним на дивані.

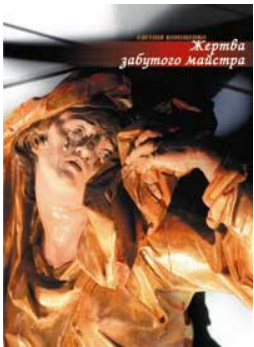
Новели й оповідання не тільки про українських жінок, але й про їхніх чоловіків, які втративши будь-яку самоповагу і здатність до опору змусили своїх дружин виживати у відповідності до власної зовнішності і талантів.

Як і всі твори Євгенії Кононенко "Повії теж виходять заміж" овіяні лагідним гумором і безкінечною любов'ю до Києва, на вулицях і в помешканнях якого розгортається чимало історій. Легкість стилю, ясність мови, майстерно вихоплені з життя діалоги і реалістично змальовані герої, про яких так і хочеться вигукнути: "О, я знаю кого письменниця мала на увазі!"

У книжці **"Книгарня Шок"** Євгенія Кононенко відверта до самого денця, несподівано інша і водночас пізнавана за своїм унікальним стилем, який поєднує щирість, ностальгію та тонку іронію. Книга складається з трьох частин. Частина перша – це цікаві життєві історії, приміром, про використання сучасних технологій у романтичних стосунках, або ж несподіваний погляд на, здавалось би, звичайні життєві ситуації. Частина друга – це драми самого життя, це біль за тією хвилиною, яка могла б усе змінити, але цього не сталося.

А наостанок – три відверті есеї про долю сучасної жінки-письменниці, про задрість та професійність. Здається, чогось подібного в житті не буває, але письменниця й не збирається переконувати нас, що вона їх вигадала. Вона просто написала, а читач проковтнув – в електричці чи вночі в ліжку. Окремі новели, ще до виходу книжки були відзначені літературними преміями.

У романі **"Жертва забутого майстра"** містики більше, ніж реальних подій. І пояснити це доволі просто – письменниця давно мріяла написати роман про прекрасне місто Львів. Але не було яскравої постаті, яка була б варта того, щоб про неї писати. І ось, нарешті, з'явилась постать таємничого забутого майстра, що привернув увагу Євгенії Кононенко – Іоанн Георг Пінзель.

Авторка розповіла, що існує дві причини, які спонукали її звернутись до цієї суперечливої постаті й написати роман. Перша – інтрига навколо біографії відомого вітчизняного скульптора другої половини XVIII століття Іоанна Георга Пінзеля, представника пізнього рококо, який жив і творив на Західній Україні. Майстер і до цього часу залишається загадкою для мистецтвознавців, бо майже вся його біографія залишається таємницею. Хто він, звідкіль родом, як виглядав, як і коли пішов з життя – все це оповите пеленою таємниці і містики. Друга – творчість митця, в скульптурах якого поєднане божественне і демонічне, що на той час (XVIII ст.) було небаченим.

В історико-містичному романі **"Жертва забутого майстра"** Євгенії Кононенко вдалося глибоко передати загадковий світ Іоанна Георга Пінзеля, хоча жодного разу, так би мовити, він не з'являється в кадрі. Вона відтворила бурхливу атмосферу, повну таємниць та несподіванок. Виявилось, що одного разу Пінзель передав загадкового листа, написаного старовинним готичним шрифтом, одному аптекарю – ребе Нухе. Цей рукопис успадкували його діти, і після довгих пригод під час

другої світової війни згорток потрапив до рук німецького солдата. І хоч на цьому пергаменті містився тільки сонет, але сам він є ключем до таємниці великого скульптора. Можливо, одна із знахідок роману – елегантна спроба відтворити життя Пінзеля. Це зроблено вельми майстерно: перед читачем з туману поступово матеріалізується тендітна, трохи розпорошена постать художника, який творив для церков у Бучачі та Львові цілком модерні скульптури.

Загалом дія роману відбувається у сучасному Львові, куди приїздить жінка середнього віку Леся Касовська зі своїм клієнтом, французьким поціновувачем творчості галицького Мікеланджело Мішелем Арбіє. Вони блукають старовинним містом Лева у пошуках місць, де міг би жити Пінзель у XVIII столітті.

Роман багатоплановий, має кілька сюжетних ліній. Розповідь ведеться від імені головної героїні, що допомагає людям здійснювати "таємні бажання".

Перед читачами постає тонко відтворений світ сучасної жінки: освіченої, розлученої, замордованої побутовими злиднями, жінки, що також є для творів письменниці персонажем доволі звичним: сама виховує сина та шукає роботу, і все ж таки прагне зрозуміти таємницю свого життя. Одним словом, фірмова героїня-жінка, котра мігрує з однієї до іншої новели авторки.

До збірки **"Симбалайн"**, увійшли повість та чотири новели, доповнені поезіями авторки та ілюстраціями Михайла Євшина.

Це доволі нетипове для Євгенії Кононенко видання, не схоже, до речі, й на інші примірники сучасної української прози.

"Це особлива книжка, яка відрізняється від моїх попередніх творчих доробків. Вона уособлює інший етап моєї особистості. Так, якщо у попередніх добірках було більше песимізму, то у книжці "Симбалайн" вже, маємо більше вистражданого оптимізму", – розповідає Євгенія Кононенко.

Справді, на сторінках цієї книги авторка немовби зазирає за лаштунки буденних явищ, змальовуючи їх у новому символічному ракурсі. Наприклад, у заголовній новелі "Симбалайн" зображено подружжя на межі розлучення, а в новелі "Життя – театр" – напружені стосунки двох подруг, в оповіданні "Перший" – родинний конфлікт між матір'ю і донькою. Проте всім цим героям, у підсумку, вдається успішно подолати розходження.

Пише Євгенія і книги для дітей. Усі незвичайні героїні Кононенко колись були незвичайними дівчатками, такими, як ось Неля з казкової розповіді **"Неля, яка ходить по стелі"**.

Нове місто, нова школа, новий клас – і ти для всіх новенька. Як знайти друзів серед однокласників? Головне залишатися собою, не зважаючи ні на які обставини. Дівчинка Неля не побоялась виказати свою таємницю і заради дружби та справедливості посеред уроку пішла по стелі. Окрім того Нелине волосся має здатність змінювати колір залежно від настрою – через отакі дивовижні здібності Неля мусить часто змінювати школи.

Наступна книга письменниці **"Неля сходить зі стелі"** є продовженням попередньої. Дівчинка Неля вже не ходить по стелі, адже вона подорослішала, а дорослим дівчатам не личить ходити вниз головою... Але що це? У класі новенький! І, здається, він може не лише ходити по стелі, а значно більше, набагато більше! І сказати, що при цьому особливо зраділи вчителі, означало б збрехати... А це значить, що справжні пригоди тільки починаються...

Євгенія Кононенко є активним користувачем інтернету, але книги читає в паперовому вигляді. Купує їх, розуміючи, що ніколи більше не буде перечитувати.

Письменниця регулярно "прополює" свою книгозбірню. Частина книг віддає до бібліотек. Адже домашня книгозбірня, як і будь-яке явище у світі, має й темну сторону: велика кількість книжок у невеликому помешканні мимоволі перестає бути джерелом знань, стає абсурдним нагромадженням паперу, що призводить не до розширення життєвих обріїв, а до легеневих захворювань. "Та й не всі книжки є аж таким джерелом знань: деякі не розкриваєш роками, деякі не береш з полиці десятиліттями й усвідомлюєш, що не візьмеш ніколи... – говорить письменниця, – І однак викинути їх важко, бо тим самим ніби приєднуєшся до гурту варварів, котрі палили книжки прилюдно – саме як джерело великих ідей. Адже вогнища з книжок на вулицях – то такий самий жах, як і публічні масові страти. Спалювання книжок було символічною демонстрацією варварської влади навіть не над життями людей, а над ідеями, які живлять людське життя. Але все тече, все змінюється... Деякі з книжок, які палили, боячись написаного в них, уже давно застаріли й нікого не лякають. А сучасні варвари, що правлять світом, не палять книжок, а створили якомога потужнішу індустрію розваг. Чи не вона зведе до мінімуму кількість читачів? Бібліотекам варто мати у своїх фондах те, що цікавить їхню цільову аудиторію".

Письменниця впевнена, що жінки більше читають, а отже, й більше купують книжкової продукції. Тому й мода також має значення: видавці охоче друкують твори, написані жінками, бо їх охоче купують інші жінки. "Автори жіночих романів – здебільшого жінки, вони знають такі деталі життя, які будуть цікавими читачкам. Якщо ж ідеться про серйозну літературу, бо ж словом "жіночі романи" традиційно позначається масова література для невибагливих читачів, – то кожен письменник має шукати своє слово, незалежно від статі й національності", – говорить письменниця.

Євгенію Кононенко часто називають феміністкою. Коли її запитали, чи назвала б вона себе феміністкою, вона відповіла: "Так, і я не соромлюсь цього, бо не вважаю, що феміністка – це стерва, ображена на всіх чоловіків. Феміністка – це жінка, яка виступає за партнерські стосунки з чоловіком".

Цитати про творчість Євгенії Кононенко

"Це та проза, яка спонукає мене згадати призабутий фах літературного критика і ще призабутішу роль захопленого читача".

Микола Рябчук

"Творчість мисткині – непересічна, має виразне інтелектуально-національне звучання і неабияке значення для становлення сучасної української культури.

Твори її відрізняються легкістю та розкутістю письма, динамікою розгортання сюжету та внутрішнім аристократизмом. У своїх творах Євгенія Кононенко порушує не тільки проблеми, які хвилюють сучасну жінку, хоча саме їй відведено магістральне місце, а й ряд інших актуальних для сучасного суспільства питань, які турбують людей усього світу, що робить її творчість досить помітним явищем глобального масштабу".

Вікторія Христо

Твори Євгенії Кононенко

Кононенко Є. Імітація : роман / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2001. – 186 с.

Кононенко Є. Жертва забутого майстра : роман / Є. Кононенко. – Київ : Грані-Т, 2007. – 180 с.

Кононенко Є. Без мужика : оповідання / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2006. – 208 с.

Кононенко Є. Повії теж виходять заміж : новели / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2006. – 192 с.

Кононенко Є. Зрада. ZRADA made in Ukraine : роман / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2002. – 160 с.

Кононенко Є. Новели для нецілованих дівчат : рукописні новели / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2009. – 192 с.

Кононенко Є. Неля, яка ходить по стелі : фантастика / Є. Кононенко. – Київ : Грані-Т, 2008. – 80 с.

Кононенко Є. Неля сходить зі стелі : фантастика / Є. Кононенко. – Київ : Грані -Т, 2009. – 80 с.

Кононенко Є. Бабусі також були дівчатами : повість / Є. Кононенко. – Київ : Грані-Т, 2010. – 96 с.

Кононенко Є. Російський сюжет : повість / Є. Кононенко. – Київ : Грані-Т, 2010. – 127 с.

Кононенко Є. Книгарня "Шок" : новели, есеї / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2009. – 128 с.

Кононенко Є. Кат : оповідання / Є. Кононенко. – Львів : Видавництво Анетти Антоненко, 2014. – 124 с.

Кононенко Є. Останнє бажання : роман / Є. Кононенко. – Львів : Видавництво Анетти Антоненко, 2015. – 136 с.

Літературознавчі статті про Євгенію Кононенко

Антипова Л. Гендерний стереотип – гальмо розвитку особистості: (за новелою Євгенії Кононенко "Без мужика") / Л. Антипова // Українська мова та література. – 2011. – № 33-34. – С. 40-42.

Бондар-Терещенко І. Драні колготки соцреалізму / І. Бондар-Терещенко // Україна молода. – 2015. – 5-6 червня. – С. 14.

Бондар-Терещенко І. Канонічна Кононенко / І. Бондар-Терещенко // Україна молода. – 2012. – 11 верес. – С. 12.

Бондар-Терещенко І. Рукопис, знайдений в інтернеті / І. Бондар-Терещенко // Україна молода. – 2016. – 10 лют. – С. 12.

Гаврилюк Н. І знов сонет / Н. Гаврилюк // Слово і час. – 2009. – № 3. – С. 70-82.

Жіноча доля жіночої прози в Україні: Євгенія Кононенко і Олена О'Лір // Шкільна бібліотека. – 2010. – № 8. – С. 56-60.

Зборовська Н. Феміністичний триптих Євгенії Кононенко в контексті загальної української проблематики / Н. Зборовська // Слово і час. – 2005. – № 6. – С. 57-68.

Лебідь Н. Кононенко Євгенія: щоб стверджувати в житті добро, треба пізнати всю безодню зла / Н. Лебідь // Україна молода. – 2015. – 30-31 жовт. – С. 14.

Кононенко Є. Не раз купувала книжку, знаючи, що то не вічна цінність, але мені дуже хотілося її прочитати / Є. Кононенко // День. – 2013. – 11-12 жовт. – С. 23.

Стріха М. Український вибір з російським сюжетом / М. Стріха // Україна молода. – 2012. – 18 жовт. – С. 12.

Токмань Г. Літературні семінари про сучасну літературу: екзистенціально-діалогічне прочитання новел Василя Портяка і Євгенії Кононенко / Г. Токмань // Дивослово. – 2016. – № 11. – С. 47-53.

Українські питання в "Російському сюжеті" // День. – 2012. – 27-28 липня. – С. 23.

Електронні ресурси

Кононенко Євгенія [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Текст і граф. дані. – Б. м., 2017 – . – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%84%D0%B2%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D1%96%D1%8F (дата звернення : 19. 03. 2018). – Назва з екрана.

Євгенія Кононенко. Біографія. Критика. Твори [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст і граф. дані. – Б. м., 2017 – . – Режим доступу : http://md-eksperiment.org/etv_pages.php?album_id=588&category=features : (дата звернення : 19. 03. 2018). – Назва з екрана.

Євгенія Кононенко : є речі, які знають тільки кати [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст і граф. дані. – Б. м., 2014 – . – Режим доступу : http://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2014/11/141030_book_2014_interview_kononenko_ko : (дата звернення : 19. 03. 2018). – Назва з екрана.

Науково-аналітичне видання

Серія "Сучасні українські письменники"

Емоційний пазл від Євгенії Кононенко

Інтелект-реліз

Вип. 23

Автор-укладач **Наталія Іванівна Фенько**

Редактор

Комп'ютерна верстка

Відповідальна за випуск

С. В. Сичова

О.М. Якубовський

М. Г. Максименко

Підписано до друку 20.03.2018. 16 стор. Тираж 3 прим.

Обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара

36039, м.Полтава, вул. Гончара, 25а

<http://libgonchar.org>

E-mail: pobugonchara@ukr.net